

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری مدیریت آموزشی

گروه علوم انسانی
کمیته تخصصی علوم تربیتی

مصوب سیصد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۴/۷/۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری مدیریت آموزشی

کمیته تخصصی : علوم تربیتی
شاخه :
کدرشته :

گروه : علوم انسانی
رشته : مدیریت آموزشی
دوره : دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و سومین جلسه مورخ ۱۳۷۴/۷/۲ براساس طرح دوره دکتری مدیریت آموزشی که توسط کمیته علوم تربیتی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره دکتری مدیریت آموزشی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۴/۷/۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده (۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: دکتری مدیریت آموزشی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

رای صادره سیصد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۴/۷/۲ در خصوص برنامه آموزشی دوره دکتری مدیریت آموزشی

(۱) برنامه آموزشی دوره دکتری مدیریت آموزشی که از طرف
گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب
رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رای صادره سیصد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۷/۲ در مورد برنامه آموزشی
دوره دکتری مدیریت آموزشی صحیح است بمورد اجراء گذاشته شود.

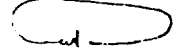
دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر علی شریعتمداری
سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه دوره دکتری مدیریت آموزشی

مقدمه:

توسعه روزافزون سازمانها و موسسات آموزشی در جامعه نیاز به افراد متخصص دارد که بتوانند سیاست گذاری پژوهش و برنامه ریزی در امر مهم آموزشی را عهده دار شوند. همچنین، گسترش موسسات آموزش عالی تربیت و تامین نیروی انسانی را در قالب هیات علمی برای دانشگاهها، در رشته مدیریت آموزشی طلب می کند. به دنبال تغییر بنیادی برنامه های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی، شاخه برنامه ریزی این رشته با ایجاد رابطه با دانشگاههای معتبر کشورهای خارجی و دریافت کاتالوگ برنامه های آموزشی آنها و با بهره گیری از نظر صاحب نظران و متخصصان در این رشته طی نشست چندر - طول یکسال، برنامه دوره دکتری مدیریت آموزشی را تهیه و برای تصویب به شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی پیشنهاد نمود.

اهداف دوره

دوره دکتری مدیریت آموزشی که به اعطای مدرک دکتری (Ph.D) در مدیریت آموزشی می انجامد به تربیت متخصص در زمینه مدیریت آموزشی به منظور نیل به هدفهای زیر تهیه و تدوین شده است:

- ۱- تربیت مدیران متخصص برای تصدی عالی ترین مسئولیت های آموزشی کشور
- ۲- تربیت نیروی انسانی برای تدریس و پژوهش در زمینه مدیریت آموزشی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی

۳- تربیت نیروی انسانی جهت برنامه ریزی و سیاست گذاری در امر آموزش

۴- تربیت مدیران برای تصدی موسسات استانی و ملی

۵- تربیت مدیران برای تصدی مدیریت در نهادهای صنعتی

۶- تربیت مدیران برای انجام مشاوره مدیریت در موسسات مختلف

طول دوره

طول دوره دکتری مدیریت آموزشی برای گذراندن دروس و تدوین پایان نامه، تابع

آئین نامه آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی می باشد که

دو مرحله آموزشی و پژوهشی را شامل می شود.

دانشجوی دوره دکتری در مرحله آموزشی باید پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره امتحان جامع دوره دکتری را با موفقیت بگذراند سپس مرحله پژوهشی را آغاز کند و بر اساس مقررات مربوطه به تدوین پایان نامه دوره دکتری در زمینه مدیریت آموزشی مبادرت ورزد، فراغ از تحصیل دوره منوط به مورد قبول واقع شدن پایان نامه جلسه دفاعیه بوسیله هیات داوران است.

نقش و توانایی فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان رشته دکتری مدیریت آموزشی، با کسب توانایی و مهارت لازم قادر خواهند بود در موسسات آموزش عالی با سمت اسنادیاری به تدریس و تحقیق بپردازند. همچنین به تجزیه و تحلیل مسائل آموزشی کشور، ایجاد ابداع و نوآوری و برنامه ریزی در امور مربوط به مدیریت آموزشی مبادرت ورزند.

فصل دوم

جدول کورس (۱)

پیش‌نیازها زمان ارائه	ساعت		تعداد واحد	کد درس	نام درس	ردیف
	نظری	جمع				
	۳۴	۳۴	۲	۵۱	روش های پژوهش در مدیریت	۱
	۳۴	۳۴	۲	۵۲	آمار پیشرفته	۲
	۳۴	۳۴	۲	۵۳	اقتصاد آموزش و پرورش	۳
	۴۱	۵۱	۳	۵۴	تئوری های مدیریت و سازمان در جهان امروز	۴
۵۳	۵۱	۵۱	۳	۵۵	روش های برنامه ریزی آموزش در توسعه ملی و منطقه ای	۵
	۵۱	۵۱	۳	۵۶	روش های برنامه ریزی درسی *	۶
	۵۱	۵۱	۳	۵۱۰	سیاست گذاری در نظام های آموزشی	۷
۵۲	۵۱	۵۱	۳	۵۲۰	تحلیل عملیات در مدیریت آموزشی (با بررسی جنبه های نظری و فلسفی)	۸
۵۴۰	۵۱	۵۱	۳	۵۳۰	تحلیل رفتار و روابط انسانی در مدیریت آموزشی	۹
	۵۱	۵۱	۳	۵۴۰	کاربرد سیستم های اطلاعاتی در مدیریت آموزشی	۱۰
	۵۱	۵۱	۳	۵۵۰	مدیریت مالی در آموزش و پرورش	۱۱
	۵۱۰	۵۱۰	۳۰		جمع واحد و ساعت دروس	

۱) در صورت صلاحدید ، گروه های آموزشی دانشکده ها می توانند درس اقتصاد آموزش و پرورش را با درس مبانی اجتماعی و اقتصادی مدیریت آموزشی جایگزین کنند.

۲) درس سیاست گذاری در نظام های آموزش را با درس مدیریت در آموزش عالی جایگزین کنند .
 درس تحلیل عملیات در مدیریت آموزشی را با درس فرهنگ سازمانی جایگزین کنند .
 درس مدیریت تغییر در سازمان های آموزشی را با درس مدیریت در سیستم های بحران جایگزین کنند .

درس کاربرد سیستم های اطلاعاتی در مدیریت آموزشی را با درس مدیریت زمان جایگزین کنند .
 درس مدیریت مالی در آموزش و پرورش را با درس روش های کمی در مدیریت جایگزین کنند .

نام درس : روش‌های پژوهش در مدیریت

کد درس ۰۱

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

هدف درس :

بازنگری روش‌های تحقیق بمنظور ایجاد تفکر منطقی ، بینش ، خلاقیت و ابتکار در امور

مدیریت

سرفصل های درس:

— تعمیق مفاهیم اساسی در تحقیق .

— تمیز و تشخیص موضوعات تحقیقاتی در سطوح مختلف برنامه ریزی (کوتاه مدت بلند مدت) .

— انتخاب روش تحقیق مناسب برای موضوعات تحقیقی و توجیه منطقی علت انتخاب " روش " —

مورد نظر .

— فراهم سازی طرح تحقیق .

— ارزشیابی و نقد گزارش تحقیقی .

نام درس : آمار پیشرفته

کد درس ۰۲

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

هدف درس :

تحلیل مدل مختلف محاسبات آماری و بکارگیری آنها در انجام محاسبات ، داده‌های تحقیقاتی،

با تاکید بر کارپژوهش در مدیریت آموزشی و روش های آزمون فرضیه‌های تحقیقاتی

سرفصل های درس

۱. فواید و عملکردهای آمار در مدیریت

۲. ماهیت میان رشته‌ای آمار

۳. روش های جمع آوری اطلاعات آماری در مدیریت

۴. روش‌های نمونه‌گیری

۵. روش‌های نمایش و سازماندهی اطلاعات

۶. روش های آزمون فرضیه ها

۷. انواع شاخص‌های اقتصادی ، اجتماعی ، آموزشی و شاخص‌های ارزیابی - برنامه‌ها

۸. فرمول‌های مورد استفاده در محاسبه شاخص

۹. روشهای محاسبه شاخص

۱۰. تئوری احتمالات و کاربرد آن در تصمیم‌گیری

نام درس : اقتصاد آموزش و پرورش

کد درس ۰۳

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

هدف درس :

بررسی و تحلیل روش‌ها، تامین، تشخیص و استفاده از منابع مورد نیاز سرمایه‌گذاری در نظام آموزشی، به گونه‌ای که آن سرمایه‌گذاری اثر بخش و کارآمده شده و به رشد و توسعه اقتصاد ملی کمک کند.

سرفصل های درس:

۱. بررسی تخصیص هزینه، مورد نیاز آموزش و پرورش
۲. منابع تامین هزینه‌های آموزش و پرورش
۳. بررسی آموزش و پرورش در کشورهای در حال توسعه بعنوان سرمایه‌گذاری یا مصرف
۴. آموزش و پرورش به عنوان سرمایه‌گذاری و سهم آن در سرمایه‌گذاری ملی
۵. بررسی ترکیب مطلوب دانش آموز، معلم، تاسیسات، تجهیزات و فضای آموزشی
۶. بررسی مناسبترین هرم جمعیت دانش‌آموزی با توجه به مقاطع تحصیلی برای یک کشور در حال توسعه
۷. الگوی آموزش و پرورش در توسعه اقتصاد ملی
۸. نقش آموزش و پرورش در تربیت و تامین نیروی انسانی

نام درس : تئوری‌های مدیریت و سازمان در جهان امروز

کد درس : ۰۴

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

هدف درس :

بررسی و تحلیل پیشینه، شکل‌گیری و تکامل تفکرات و نظریات سازمان و مدیریت آموزشی

در جهان امروز

سرفصل‌های درس:

۱. بررسی رشد و تکامل تئوری سازمانی

۲. کاربرد تئوری سازمان در رابطه اثر بخشی و کارآیی

۳. تئوری‌های امروز سازمان : الگوی جمعیت ، بوم‌شناسی ، الگوی منبع

۴. تئوری‌های مطروحه، جدید سازمان و کاربرد آن در مدیریت آموزشی

۵. مدیریت برقراری ارتباط سازمانی

۶. مدیریت تغییر سازمانی

۷. مدیریت فرهنگ سازمانی

۸. مدیریت انگیزش سازمانی (روابط انسانی)

۹. کاربرد تئوری‌های جدید مدیریت و مدیریت آموزشی

نام درس : روش‌های برنامه ریزی آموزشی
در توسعه ملی و منطقه‌ای

کد درس : ۵۵

تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری

هدف درس :

۱. شناخت روند تطور تکاملی مفاهیم توسعه، ملی پس از جنگ بین‌المللی دوم در جهان

۲. شناخت جایگاه تئوریک و کاربردی برنامه ریزی آموزشی در توسعه منطقه‌ای و ملی

سرفصلهای درس :

۱. مفهوم توسعه ملی

۲. بررسی الگوهای توسعه‌ای در نظام‌های متمرکز و غیر متمرکز

۳. نقد و بررسی دیدگاه‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای سازمان ملل در دهه‌های ۵، ۶، ۷

۴. ارزیابی برنامه‌ها و عملکرد دفاتر منطقه‌ای سازمان ملل در ارتباط با برنامه ریزی

آموزش در پنج قاره

۵. شناخت تاثیرات سیاست‌گذاریهای ملی، منطقه‌ای و استانی در برنامه ریزی آموزشی

۶. شناخت طرح آمایش سرزمینی و مبانی نظری آمینونگری در برنامه ریزی آموزشی

۷. بررسی رابطه برنامه‌های بلند مدت، پنج‌ساله و کوتاه مدت ملی با برنامه ریزی آموزشی

۸. بررسی نقش و جایگاه برنامه ریزی آموزشی در تحقق برنامه‌های توسعه ملی

نام درس: روش‌های برنامه ریزی درسی

کد درس: ۰۶

تعداد واحد: ۳

نوع درس: نظری

هدف درس:

بررسی و تحلیل رویکردهای اساسی برنامه ریزی درسی و مقایسه آنها با یکدیگر

سرفصل‌های درس:

— فرایند برنامه ریزی درسی

— منابع اساسی برنامه ریزی درسی (دانش و جامعه یادگیرندگان)

— روش‌های برنامه ریزی درسی و مقایسه آنها با یکدیگر و در سیستم‌های آموزشی کشورهای مختلف

— مبانی برنامه ریزی درسی شامل مبانی: فلسفی، فرهنگی، روانی و اجتماعی

— کاربرد تئوری‌های یادگیری در برنامه ریزی درسی (گشتالت، کلاسیک...)

کد درس : ۰۱۰

نام درس : سیاستگذاری در نظام های آموزشی

تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری

هدف درس :

بررسی اهداف ، استراتژی ها و خط مشی های آموزشی ، در راستای شناخت و تحلیل روش های سیاستگذاری های ملی ، منطقه ای ، استانی و محلی ، به گونه ای که فعالیتها سازماندهی شده و از پراکندگی کارها جلوگیری شد

سرفصل های درس :

۱. مروری بر سیاستگذاری های آموزش و پرورش (سنتی و معاصر)
۲. مروری بر سیاستگذاری های در سازمانهای دولتی ، بازرگانی و صنعتی
۳. مروری بر سیاستگذاری در نظام های آموزش (عمومی ، متوسطه ، عالی)
۴. بررسی عوامل مؤثر در شکل دهی و اجرایی ساختن سیاست های آموزشی چون : (عوامل محیطی ، سیاسی و اجتماعی)
۵. بررسی صورت بندی سیاست های آموزشی ، انتخاب و ارزیابی سیاست های آموزشی
۶. بررسی توسعه کمی و کیفی آموزش و پرورش
۷. نقد و بررسی سیاست های جای آموزش (تغییر آموزش عمومی ، متوسطه ، عالی)
۸. نقد و بررسی سیاست های شورای عالی برنامه ریزی آموزش عالی و شورای عالی آموزش و پرورش
۹. بررسی توسعه قابلیت های تحقیق و برنامه ریزی در آموزش و پرورش

نام درس : تحلیل عملیات در مدیریت آموزشی

کد درس : ۰۲۰

تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری

هدف درس :

بکارگیری تکنیک روشهای بررسی و تحلیل ساختار و فرایندهای در رونداد ، پردازش و برونداد،

در راستای حل مشکلات در مجموعه نظام های آموزشی

سرفصل های درس :

— مدلها و تکنیکهای کمی برای تحلیل برنامه و تحقیقات و تصمیم گیری در مدیریت سازمانهای

آموزشی با تاکید بر برنامه ریزی خطی ، روش سیمیلکس ، برنامه ریزی شبکه ای (گانت ، سی پی

پرترت) و کاربرد کامپیوتر

کد درس : ۰۳۰

نام درس : تحلیل رفتار و روابط انسانی در مدیریت آموزشی
(با بررسی جنبه‌های نظری و فلسفی)

تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری

هدف درس :

۱. شناخت و تحلیل رفتار و تفاوت‌های رفتاری اعضاء سازمان ها

۲. بررسی تاثیرات متقابل رفتار اعضاء سازمانهای آموزشی در عملکردهای سازمانی آنها

سرفصل های درس :

— مبانی رفتار سازمانی (مبانی اجتماعی ، روانی ، فرهنگی)

— الگوهای رفتار سازمانی ، با الهام از ارزشهای والای اسلام با استفاده از قرآن مجید ،
نهج البلاغه و سایر متون اسلامی
— برانگیختن نیروی انسانی با توجه بر امکانات سازمانهای آموزشی

— شبکه‌های ارتباطات سازمانی

— تاثیر شیوه مدیریت آموزشی در رفتار سازمانی کارکنان

— راه‌های متجانس کردن گروه‌های نامتجانس در سازمانهای آموزشی

— کارکنان سازمانهای آموزشی و بازدهی آنها

کد درس: ۰۴۰

نام درس: کاربرد سیستم‌های اطلاعاتی در مدیریت آموزشی

تعداد واحد: ۳

نوع درس: نظری

هدف درس:

شناخت، طراحی، تحلیل و بکارگیری پایگاه‌های اطلاعاتی در مدیریت آموزشی

سرفصل‌های درس:

۱. مطالعه تاثیرگذاری سیستم‌های اطلاعاتی در سازمانهای آموزشی و نقش مدیران آموزشی

در این سیستمها

۲. تبیین اهمیت تکنولوژی اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های آموزشی و ارائه اطلاعات فنی در این

زمینه

۳. تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی در محیط‌های آموزشی

۴. شکل‌دهی و تجهیز پایگاه‌های اطلاعاتی در نظام‌های آموزشی به لحاظ دسترسی به منابع

مالی، نیروی انسانی و داده‌های اجتماعی در تصمیم‌گیری‌های آموزشی

۵. بررسی رسانه‌های اطلاعاتی و شبکه‌های خدماتی و تسهیلات

۶. مطالعه سیستم‌های حمایتی تصمیم‌گیری (DDS) و سیستم‌های حمایتی مدیریت (ESSS)

۷. بررسی سیستم‌های انتقال دهنده اطلاعات (TPS)

نام درس : مدیریت مالی در آموزش و پرورش

کد درس : ۵۵۰

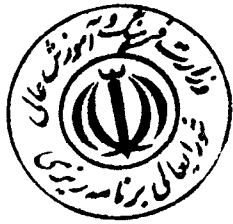
تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری

هدف درس :

۱. شناخت نظریه‌ها ، روش‌ها و تکنیک‌های مختلف حل مسائل مدیریت مالی
۲. شناخت اصولی که اتخاذ تصمیمات مطلوب را با تجزیه و تحلیل های امور مالی جهت برنامه ریزی و کنترل فعالیت‌های مؤسسات آموزشی آسان میکند .
۱. تبیین و ارزیابی مدیریت مالی
۲. برنامه ریزی مالی در آموزش و پرورش
۳. تجزیه و تحلیل وجوه پیش بینی مالی در آموزش و پرورش
۴. تئوری و تکنیک های مدیریت برای کاربرد عملیات مالی در آموزش و پرورش
۵. تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی در آموزش و پرورش
۶. تجزیه و تحلیل خطاپذیری در بودجه بندی آموزش و پرورش

منابع

منابع دروس :

1. Lucas , Henry c., " Information Systems Concepts for Management", - McGraw - Hill, 1990.
2. Parker Charles S., " Management Information Systems" , Mc Graw Hill , 1989.
3. Senn , James A., " Information Systems in Management " Wadsworth pub. Co.1990.
4. Thomas Greenfield; Green field on Education Administration Routledge 1993,256pp .
5. Bennis , Warren , Jagdish Parikh,and ronnic Lessem," Beyond leadrship: Balancing Economics, Ethics and Ecology", Blackwell Publishers, 19994.
6. Hall, Richard., " Organizations: Structures,Processes,and Outcomes", Prentice-Hall,Inc., 1991.
7. Robbins,Stephen P.,"Organization Theory:Structure, Design , and --- Application ". Prentice - Hall, Inc ., 1990.
8. Hill, Charles, W.L. & Gareth R.Jones, Strategic Management Theores - Houghton Mifflin co. 19992.
9. Steiner,G.A. and John B.Miner " Management Ploicy and Strategy. --- Macmillan Pub. Co. , Inc., 1995 Edition .
10. Psacharopoulos, George. Economics of Education Rēzearch and Studies, Pergamon Press, 1987.
11. Megginson, Leon C. Personnel Management, A Human Resources Approach. Homewood (illinois) , Richard irwin inc, 1985.
12. Milkovich G.T...; Canadan personnel Human Resource Management , A - Diagnostic PLANO(texas) , Business Pullication , ime . 1988.

13. Eric Briault and Neuille West; Primary School Management Routledge 1990
14. Roger ogd corm; Accountiny for Manageg: ers Routledge 1993.
15. Colin CARNALL; Managing change Routledge 1990.
16. W.DAVID Ress: the Skills of Management Routledge 1991.
17. David Fontana; Managing stress. Routledge 1989.
18. Erine cave and Cyril Wilkinson; Local Management of school , Routledge 1990.
19. Harold Heller , Peter Edwardy Policy and power in Education Routledg 1992 108 pp.
20. Pand Meredith Government , School and the law; Muivenity of southampton Routledvis 1992 240pp.
21. Thomas Greenfield; Green field on Education Administration Routledge 1993,256pp .

اساتید محترم می‌توانید با توجه به محتوای دروس از منابع معتبر فارسی نیز استفادہ
کنند .

